

Miha Lobnik,
zagovornik
načela enakosti,
o krivicah in
pravica med
epidemijo

Nikogar ne smemo pustiti na cedilu

Institucija **Zagovornika načela enakosti** v Sloveniji obstaja dobra tri leta. **Zagovornik** opozarja na **diskriminacijo** invalidov, spola, rase, etničnega porekla, verskega prepričanja. Spodbuja enakopravnost, zagotavlja podporo diskriminiranim, sodeluje v sodnih postopkih. **Miha Lobnik** pa v teh kriznih časih opozarja še na ustavno pravico dostopa do pitne vode, na enake možnosti pri izobraževanju, opozarja na težave brezdomcev, pa na dolžnost medijev, da lajšajo čustvene stiske ljudi. Opozarja, da se moramo do bolnikov, okuženih s covidom-19, in do starejših obnašati solidarno. Da je nestrpnost do njih nesprejemljiva.

Tekst: **ALENKA SIVKA**, foto: arhiv Zagovornika

Kako vidite našo družbo med epidemijo koronavirusa?

Znašli smo se v obdobju, v katerem smo zaradi covid-19 vsi bolj ranljivi. Zaradi epidemije živimo v okoliščinah, ki so za večino nove. Vsak ima poleg skrbi za lastno zdravje tudi vrsto drugih, praktičnih izzivov. Kako uskladiti delo od doma in učenje z otroki, poskrbeti za starše, babice, dedke, ki živijo v drugi občini, kaj se dogaja s svojci, ki so v domovih za ostarele, dijake skrbi matura, študente opravlja-

nje izpitov, marsikoga tudi, kako bo sploh preživel. Zato je prav, da smo vsi pozorni, kaj se v teh izjemnih okoliščinah dogaja z nami, z našimi bližnjimi. In tudi kaj se v času epidemije dogaja s človekovimi pravicami vseh nas.

● **Se vam zdi, da je vlada v novem mega zakonu o koronavirusu nasloвила vse?**

Ze predsednik vlade je ob predstavitvi predloga zakona napovedal, da mu bodo sledili še novi ukrepi, v katere bodo zajeli tiste, ki so iz tega zakona izpadli. Zagovor-

» **Vsak od nas je lahko zagovornik enakopravnosti, ko npr. v pogovoru zagovarja tiste, ki zaradi svojih stisk sami tega ne zmorejo.** «

nik zato podpira napore vlade pri pripravi ukrepov, s katerimi skuša reševati težave, nastale zaradi epidemije. Glede na Zakon o varstvu pred **diskriminacijo** pa smo pozor-

ni predvsem na to, da skupine ljudi ne bodo obravnavane slabše zaradi katerekoli osebne okoliščine. Zato smo predlagali, da vlada posebno pozornost nameni ranljivim skupinam, ki jih kljub njihovi nevidnosti ne smemo prezreti.

● Kateri so bili vaši predlogi?

Vlada naj v naslednjem zakonodajnem paketu izboljša socialni položaj ljudi z invalidnostmi, enostarševskih družin ter tistih študentov, ki jim zaradi izgube študentskega dela grozita stanovanjska in eksistencialna stiska. Vladi smo priporočili tudi, da romskim in drugim naseljem, ki nimajo dostopa do pitne vode, to zagotovijo, brezdomcem pa najnujnejše za preživetje. Le tako se tudi pri njih poskrbi za uspešno izvajanje zaščitnih ukrepov. Tudi iz zadnje gospodarske krize so znani podatki, da so ranljive skupine v času izjemnih razmer še bolj prizadete. Zato pri Zagovorniku s svojimi priporočili sledimo cilju Agende 2030, »leave no one behind« – ne pozabimo na nikogar.

● **Opozarjate na pravico dostopa do pitne vode, nekateri je res nimajo, drugim jo bodo vzeli, ker je ne bodo mogli plačati. Kaj zdaj?**

Zapiranje vodovodnih pip v času epidemije ne sme biti. Slovenija je razvita država. Želja in težnja vsake razvite države je, da so človekove pravice na njenem ozemlju spoštovane na čim višji možni ravni. Ena od teh pravic je pri nas zapisana v ustavo, in to je pravica do čiste in pitne vode. Kadar ljudje nimajo dostopa do tako osnovne stvari, to zanje pomeni slabše zdravje, slabši šolski uspeh ter na koncu težjo za-

Šola na daljavo ali po pošti?

»Po podatkih statističnega urada je v Sloveniji več kot 3500 gospodinjstev z otroki, ki so brez dostopa do interneta. Nekatere šole, npr. OŠ Koseze v Ljubljani, so se že organizirale ter navodila in naloge učencem pošiljajo po navadni pošti. Enake možnosti so prav v izobraževanju izjemno pomembne in pri Zagovorniku verjamemo, da bodo tudi druge šole po Sloveniji sledile dobri praksi in v izobraževanje, četudi po navadni pošti, vključile vse otroke. Nikogar ne smemo pustiti na cedilu.«

posljičnost in revščino. To pa negativno vpliva na družbo kot celoto. V primeru epidemije pa vidimo, da je pomanjkanje čiste vode, enako kot pomanjkanje zaščitnih sredstev, še posebej problematično.

● **Verjetno se v kriznih časih diskriminacija samo še stopnjuje. Kje najbolj?**

Nestrpnost dobolelih za novo virusno boleznijo in njihovih svojcev, ki smo ji (bili) priče, je nesprijemljiva. Izkušnje kažejo, da stigmatiziranje v zvezi z nalezljivimi boleznimi bistveno poslabša možnosti primerne ukrepanja. Kot zagovornik že od primera družine v Metliki naprej pozivam k strpnosti do obolelih in njihovih svojcev.

● **Veliko starejših se je počutilo diskriminiranih že pred izbruhom epidemije. Menite, da bo sedaj neenake obravnave starejših še več?**

Prav imate, starejši so marsikdaj obravnavani drugače. Verjamemo, da je imela vlada najboljše namene, ko je rezervirala čas za obisk trgovin starejšim in nosečnicam med 8. in 10. uro zjutraj. Vendar se je v praksi pokazalo, da je samo upokojujencev v Sloveniji 620 tisoč, in če k tej številki prištejemo še okoli 20 tisoč nosečnic ter ljudi z invalidnostmi, smo že blizu tretjini pre-

Tri prijave v času epidemije

● **Obravnavamo primer, ki se je zgodil v eni od bank. Bančni uslužbenec je namreč odklonil dokončanje bančne storitve, ko je klient, ki je z njim sicer govoril slovensko, z ženo spregovoril v italijanščini.**

● **V drugem primeru ugotavljamo diskriminacijo osebe, ki se je vrnila s počitnic in je namesto dela od doma morala ostati na dopustu. V tem času je morala koristiti dopust, saj ji delodajalec ni omogočil dela od doma, kljub temu da so drugi sodelavci lahko delali od doma.**

● **Pozdravljam hiter odziv ene od komercialnih radijskih postaj, ki je takoj prisluhnila argumentom zagovornika in prekinila igro, ki so jo za preganjanje dolgčasa spodbujali na družbenih omrežjih. Igra je bila nehote žaljiva do ljudi s težavami v duševnem zdravju, na kar pa na radiu do našega opozorila niso bili pozorni.**

bivalcev Slovenije. Zato smo podprli predlog združenja za dostojno starost Srebrna nit, da se nakupovalni čas za starejše podaljša na štiri ure. Priporočilo, da bi omenjenim skupinam prebivalcev zagotovili mirno nakupovanje do 12. ure, smo poslali tudi vladi.

● **Medije ste pozvali, naj lajšajo čustvene stiske ljudi v izolaciji – počnejo to?**

Kolikor jih spremljam, so doslej v epidemiji odigrali pomembno vlogo tako pri informiranju kot lajšanju čustvenih stisk. Človek je družabno bitje, izolacija in osamljenost pa povzročata marsikatero stisko. V lajšanje osamljenosti se je, poleg medijev, vključila cela vr-

sta prostovoljcev, tudi igralcev, ki se po telefonu pogovarjajo s tistimi, ki si takšnih stikov želijo. Dlje bodo trajali ukrepi, več izzivov bo. Prav zato upoštevajmo priporočila zdravstvene stroke in vlade, da bomo s skupnimi močmi obvladali širitev virusa. Tako bodo posledice za naše zdravje manjše, življenje pa se bo prej vrnilo v stanje pred covidom-19. ■

Za prijavo krivic, diskriminacije, nestrpnosti: brezplačna telefonska številka 080 81 80, elektronski naslov: gp@zagovornik-rs.si.